KKR MIDTJYLLAND midt regionmidtjylland RAR Østjylland RAR Vestjylland

Fælles ambition på ungeområdet

Indhold

Formål og baggrund **2**

Hvad er den nuværende situation på ungeområdet? **3**

Grundlaget for samarbejdet og styrket synergi **3**

Hvem er aktørerne og hvordan arbejder vi i dag? 4

Region Midtjylland 4

De Regionale Arbejdsmarkedsråd i Øst- og Vestjylland 4

KKR Midtjylland 5

Formål og baggrund

Mange midtjyske unge står i dag op til en hverdag uden uddannelse eller job, og det er desværre en udvikling som er stigende. Således er flere og flere midtjyske unge mellem 16-29 år på anden offentlig forsørgelse end SU og mange af dem får aldrig en uddannelse. Dette kombineret med at mange virksomheder mangler faglært arbejdskraft, gør at det er en udfordring, som der skal handles på.

Dette paradoks er en fælles midtjysk udfordring, som kalder på en fælles og styrket indsats på tværs af de relevante aktører mellem områderne erhverv, uddannelse og beskæftigelse. På trods af at der findes forskellige ambitioner og strategier på ungeområdet - ligesom at aktørerne har forskellige rammevilkår - kalder overstående paradoks på et styrket samarbejde for at skabe de bedst mulige vilkår for unges karriereveje i Midtjylland. Derfor valgte parterne i Det Regionale Arbejdsmarkedsråd i Østjylland og Vestjylland (RAR), KKR Midtjylland og Region Midtjylland at indgå i et fælles initiativ med afholdelse af en midtjysk arbejdsmarkedskonference den 29. oktober 2019. Konferencen satte fokus på udfordringer og potentialer i forhold til unges tilknytning til arbejdsmarkedet samt uddannelses- og karrierevalg.

Konferencen dannede ramme for en fælles platform mellem arrangørerne med henblik på et samarbejde om ungeudfordringerne, samt et ønske om at forbedre vilkårene for unges arbejdsmarkedstilknytning. Beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard deltog på konferencen med en række perspektiver på problemstillingen. Her efterlyste ministeren samtidig konkrete input og initiativer fra Midtjylland, der kan indgå som inspiration i ministerens videre arbejde. Det er således ambitionen, at beskæftigelsesministeren tilsendes indeværende samarbejdspapir - og oversigten over de eksisterende tiltag - som et eksempel på det gode samarbejde som der kan skabes offentlige aktører i mellem.

Formålet med indeværende samarbejdspapir er to-delt. Dels skal papiret invitere til yderligere dialog og samarbejde mellem relevante parter omkring denne ungeproblemstilling, hvor sigte er på at indgå partnerskaber og iværksætte fælles indsatser. Dels skal samarbejdspapirets appendiks virke som et inspirationspapir med en oversigt over en række af de vigtige og konkrete initiativer på området, som kommuner og øvrige parter arbejder med i dag.

Således er den overordnede fælles ambition at samarbejdspapiret kan understøtte nye og styrke eksisterende samarbejder og dermed skabe synergi mellem indsatserne. Samtidig er målet at understøtte en større vidensdeling på ungeområdet mellem RAR'erne i Midtjylland, de 19 kommuner i KKR Midtjylland og Region Midtjylland.

For at opnå dette, gives følgende anbefalinger for et videre samarbejde:

1. At de tre parter arrangerer et årligt politisk ungetopmøde, startende i 2021. På mødet gøres der status på de eksisterende samarbejder parterne imellem og der tages evt. initiativ til formalisering af nye samarbejder. Beskæftigelsesministeren inviteres til at deltage i mødet, således at de midtjyske parter kan fortsætte og fremme den gode dialog med det nationale niveau. Det første topmøde kan danne rammerne om en drøftelse af et formaliseret samarbejde og partnerskab på området - eksempelvis i form af en ungestrategi - hvori de tre parter i fællesskab opstiller måltal og forpligter sig på en række konkrete indsatser.
2. At der nedsættes en tværgående arbejdsgruppe med repræsentanter fra de tre parter. Formålet er at sikre, at der følges op på de gode intentioner vedrørende et styrket samarbejde. Arbejdsgruppen kommer til at stå for det praktiske ift. det politiske topmøde samt udarbejdelsen af dagsorden og materiale til drøftelserne på mødet. Arbejdsgruppen har ligeledes til opgave at koordinere møder mellem de tre parter, således at det sikres, at samarbejdet mellem de tre parter fortsat styrkes samt at dialogen opretholdes året rundt. Det kan fx være ved at De Regionale Arbejdsmarkedsråd årligt inviterer repræsentanter fra udvalget for regional udvikling og KKR Midtjyllands Uddannelsesudvalg med til strategiseminar og/eller rådsmøde til en status + dialog omkring status på ungemålgruppen, samt øvrige samarbejdsflader.
3. At formandskaberne sender indeværende samarbejdspapir til Beskæftigelsesministeren, når det er behandlet af KKR Midtjyllands, RAR Øst og Vestjylland samt af Region Midtjyllands udvalg for regional udvikling.

Hvad er den nuværende situation på ungeområdet?

Mange unge finder heldigvis uddannelse og job, men der er ligeledes en stor gruppe som har vanskeligt ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Denne problemstilling er blevet forstærket siden Corona-udbruddet i Danmark, hvor antallet af nytilmeldte unge ledige er steget markant. Denne problemstilling forstærkes ligeledes ved nedlukningen af uddannelsesinstitutionerne, hvilket kan være en udfordring for fastholdelse af unge i uddannelse. Det er afgørende for fremtidens arbejdskraft at unge dygtiggør sig og derfor er det essentielt, at så mange unge som muligt har en kompetencegivende uddannelse. Prognoser viser, at der bliver stærkt brug for dem i fremtiden, da den demografiske udvikling går i retning af et faldende antal indbyggere i den erhvervsaktive alder og en stigende aldrende befolkning. Ydermere er det af afgørende for unges livskvalitet og fremtidige muligheder. at de gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse.

> Mere end 35.00 unge (16-29 år) er hverken i gang med uddannelse eller job. Det svarer til 14 procent af gruppen. Vi er dog inde i en udvikling, hvor andelen har været faldende siden 2015, men omvendt er steget med 2,7 procentpoint fra siden 2008.

Definition af målgruppen og udfordringer

Målgruppen er unge, der ikke påbegynder en ungdomsuddannelse eller frafalder og som er uden for arbejdsmarkedet. For mange af dem, er uddannelsesvalg og manglende tilknytning til arbejdsmarkedet, dog rodfæstet i en lang række problematikker. En central udfordring for målgruppen, er ift. deres manglende virksomhedskendskab og kendskab til arbejdsmarkedet. Derfor er der behov for at integrere jobvejen tidligt i folkeskolen og gennem ungdomsuddannelserne. De unge og virksomhederne skal bringes tættere på hinanden og karrierevejledningen skal styrkes for at øge de unges bevidsthed om arbejdsmarkedet, jobfunktioner og motivationen til at dygtiggøre sig. Dermed kan kendskabet til jobmuligheder fremmes og endvidere skabe motivationen til at påbegynde og gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse. Målet er at flere unge opnår et større kendskab til arbejdsmarkedskendskab og udvikler motivationen til at tage en uddannelse.

Vi ved at den målgruppe af unge der står uden uddannelse eller job ofte tidligere har været på offentlig forsørgelse, har lavere karakter i 9. klasse og mangler kendskab til arbejdsmarkedet (igennem f.eks. fritidsjobs). Ligeledes har mange studenter ikke påbegyndt en videregående uddannelse, og har ydermere svært ved at opnå en fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Grundlaget for samarbejdet og styrket synergi

I Midtjylland står vi sammen om at sikre de bedst mulige vilkår for udvikling i vækst, beskæftigelse og kompetencer. Parterne har et gensidigt fokus på sikring og optimering af de unges muligheder i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Parterne har hver sine mål og styrker for igangsættelse af indsatser samt mulighed for at sætte fokus på problemstillinger. Derfor ønsker vi, med det konkrete udfordringsbillede in mente, at styrke samarbejdet. Allerede i dag understøtter vi på forskelligvis indsatsen, men for at realisere det fælles mål, skal vi i højere grad end i dag, samarbejde og understøtte hinandens indsatser.

Med respekt for dette, kan vi bygge bro til at understøtte den fremtidige udvikling, vækst og styrke beskæftigelsesindsatsen i hele regionen. Parterne er enige om at der skal fokus på job- og arbejdsmarkedstænkning, som det afgørende element i samarbejdet og det gennemgående element i indsatserne. Derfor er vores fælles mål at understøtte det jobstrategiske element i uddannelserne og beskæftigelsesindsatsen.

Det kræver et langsigtet strategisk fokus på arbejdsmarkedet og beskæftigelse helt fra de lavere klassetrin i grundskolen over til brobygning til uddannelserne og videre til erhvervsuddannelserne og de videregående uddannelser. Det er naturligvis en opgave, som parterne ikke kan løse alene. Der er en lang række aktører på tværs af erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsesområdet som arbejder målrettet med at sikre den

gode ungeindsats. Gennem et bredt samarbejde mellem regionen, kommunerne og De Regionale Arbejdsmarkedsråd vil man kunne skabe synergi og opnå bedre løsninger. Aftaleparterne tror på at et øget samarbejde og et fælles strategisk fokus er nødvendigt for at indfrie målene. Parterne alene udgør ikke det samlede landskab i opgaveløsningen og vi er afhængige af et bredt samarbejde for kvalificering af løsninger i fællesskab. Et velfungerende samarbejde og sikres med respekt for de forskellige lovbestemte og myndighedsdefinerede opgaver som tilknyttes de unge og som i sidste ende praktiserer den gode ungeindsats.

Målet er at parterne, i højere grad end i dag, sammen skaber gensidig koordination og styrket inddragelse gennem dialog. På baggrund af den fælles konference i oktober 2019, var anbefalingerne til fælles initiativer entydigt fra aktørerne: De unge og erhvervslivet skal bringes tættere sammen, hvilket er vores fælles mål.

Hvem er aktørerne og hvordan arbejder vi i dag?

Parterne har forskelligt ophav, rammer og strategier, som skal understøtte indsatsen for unges tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelse. På trods af dette, er der fællesnævnere på tværs af aktørerne og de systemer som vi operer i. Vores mål er at skabe synergi mellem vores fremtidige indsatser og gå i samme retning mod det samme overordnede mål, for dermed at skabe de bedst mulige vilkår for unges tilknytning til arbejdsmarkedet.
Her følger en kort beskrivelse af parternes sammensætning og primære fokus for samarbejdet.

Region Midtjylland

Region Midtjylland har en oplagt platform som en agerende og understøttende aktør, som er til stede i hele regionen. Region Midtjylland kan bidrage til at binde regionens kommuner, det nationale niveau, de midtjyske virksomheder samt andre offentlige institutioner sammen, for derved at finde fælles løsninger på de regionale problemstillinger – også på ungeområdet.

Inden for uddannelsesområdet kan regionen arbejde på tværs af kommunegrænser og har eksempelvis lovbundne opgaver ift. at fordele elever på regionens ungdomsuddannelser. Derudover kan regionen være medvirkende til at facilitere og støtte op om brede samarbejdsaftaler og givtige projekter, sådan som det ses ift. Region Midtjyllands uddannelsespulje og EU støttede projekter omkring social inklusion og flere på EUD. På unge- og uddannelsesområdet arbejdes der konkret med at skabe en øget interesse og tilstrømning til erhvervs- og STEM-uddannelserne i regionen. Dette arbejde understøttes af Rådet for Fremtidens Kompetencer som blev nedsat af regionsrådet i 2018, og som har en lang række af de vigtigste aktører på uddannelse- og kompetenceområdet samlet. De har til opgave at rådgive regionsrådet om hvordan de midtjyske borgere sikres adgang til den viden og de evner, som bliver efterspurgt i fremtiden.

De Regionale Arbejdsmarkedsråd i Øst- og Vestjylland

De Regionale Arbejdsmarkedsråd (RAR) understøtter beskæftigelsesindsatsen på tværs af kommuner og koordinerer efter- og videreuddannelsesindsatsen i Vest- og Østjylland. RAR'erne har et overordnet strategisk fokus på at yde et betydende bidrag til at skabe balance på arbejdsmarkedet ved at understøtte virksomhedernes udvikling, vækst og samtidig styrke beskæftigelsen for alle målgrupper.

RAR'erne arbejder i spændingsfeltet mellem beskæftigelse, erhverv og uddannelse. Derfor bidrages der med værdiskabende samarbejde gennem koordinering og systematisk videndeling. Dertil har RAR'erne en stor viden om arbejdsmarkedet, beskæftigelsesindsatsen i kraft af at understøttende en sammenhængende beskæftigelsesindsats på tværs af kommuner og andre aktører på tværs beskæftigelse- erhverv og uddannelse. Dette sker gennem løbende dialog og en dataunderstøttende tilgang, som sikrer viden om mangel på arbejdskraft- og kompetencebehov. Derfor understøttes virksomhedsindsatsen inden for områder med mangel på arbejdskraft og høj ledighed gennem de eksisterende uddannelsespuljer m.v., men også gennem konkrete VEU-initiativer i samspil med arbejdsmarkedets parter, kommuner og uddannelsesinstitutioner.
I denne forbindelse kan RAR inspirere kommuner, arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutioner til at samarbejde om at tilbyde unge en struktureret opkvalificeringsindsats inden for mangelområder, hvor,

der med udgangspunkt i RAR'ernes udpegede branchenedslag, er dokumenteret gode jobmuligheder. Ungeindsatsen et vigtigt strategisk fokus for både RAR Vestjyllands og RAR Østjyllands indsatser. Det handler om at skabe de bedst mulige rammer for et kvalificeret uddannelsesvalgs- og karrievalg. Dette understøtter RAR'erne ved at oplyse om uddannelsesmuligheder, styrke beskæftigelsesindsatsen for unge, match mellem mangel på arbejdskraft og lære- og praktikpladser, understøtte vejledningsindsatsen samt motivere unge til erhvervsrettet uddannelse og beskæftigelse, ved bl.a. at søge optag på Den Forberedende Grunduddannelse. Med inspiration i samarbejder med de midtjyske kommuner, vil RAR Øst– og Vestjylland gerne bidrage til at videndele og afdække muligheder for flere gode beskæftigelsesindsatser for unge.

KKR Midtjylland

De 19 kommuner i KKR Midtjylland har på arbejdsmarkeds- og uddannelsesområdet følgende overordnede opmærksomhedspunkter:

1) At kvalificeret arbejdskraft bidrager til vækst og udvikling i hele regionen
2) At der er veluddannet arbejdskraft til de kommunale velfærdsområder
3) At der sikres en langsigtet strategisk samtænkning af uddannelses-, beskæftigelses- og erhvervsfremmeområdet
4) At understøtte, at det regionale arbejdsmarked er velfungerende i forhold til at kunne løse evt. regionale ubalancer mellem udbud og efterspørgsel efter arbejdskraft
5) At der er særligt fokus på gruppen af sårbare unge, der mistrives og som er i risiko for at miste fodfæste i forhold til uddannelse og beskæftigelse

For at understøtte ovenstående har KKR Midtjylland bl.a. nedsat et Uddannelsesudvalg, der var initiativtager til den afholdte arbejdsmarkedskonference, der ligger til grund for indeværende samarbejdspapir.